

[Lembourn.]

at få tilslutning til ønsket om at ændre koncentrationspolitikken. Uanset at der meget stærkt er blevet advaret imod den fra grønlandsk side, og at mange politikere har haft samme holdning, er det først i de aller-seneste år, at man er begyndt at forsøge en dæmpning i tilflytningstendenserne.

Da Grønlandsministeren ofte har udtalt sig kraftigt imod koncentrationspolitikken, såvel offentligt som i Grønlandsrådet, og nu sidst i sin presseerklæring ved tiltrædelsen som Grønlandsminister har udtalt, at der ikke har været tilstrækkelig ørenlyd for disse synspunkter, mener forslagsstillerne, at tiden nu må være inde til en mere gennemgribende ændring i investeringsplanerne. Der må herefter kunne opstilles en ny befolkningsprognose, som gerne skulle vise, at en effektiv ændring i investeringsprioriteringen vil føre til, at flere vil blive boende i byggerne og de mindre byer, at de meget store byer, herunder særlig Godthåb, ikke vokser med samme tempo som hidtil forudsat, og at de, der ønsker at flytte tilbage til fanger- og fiskeridistrikterne, får bedre erhvervs muligheder og flere boliger de pågældende steder.

Hvis der bliver et bedre tilbud af boliger, bedre uddannelsesmuligheder, en bedre forsyning af el-kraft, fryserier og kajanlæg i de mindre bebyggelser, vil der kunne skabes eksistensmuligheder for flere mennesker de steder, hvor fiskerimulighederne er gode, og hvor de i de sidste år har bedret sig.

Samfundsøkonomisk vil man opnå besparelser ved at bremse de meget kostbare byudvidelser i de store byer, hvor mangelen af brugbare byggearealer nogle steder er meget udtalt, og hvor omkostningerne ved opførelse af yderligere boliger derfor ikke står i noget rimeligt forhold til, hvad der kunne bygges andre steder for de samme midler.

Endelig vil en række af de sociale og menneskelige problemer, som hviler tungt på det sociale apparat i Grønlands større byer, kunne løses ved en mindre udtalt befolkningskoncentration.

Jeg skal derfor anbefale forslaget til tingets hurtige og velvillige behandling.

Formanden: Uden for dagsordenen giver jeg ordet til hr. Poul Schlüter, for at han

som ordfører for forslagsstillerne kan fremsætte det i dag anmeldte forslag til folketingsbeslutning.

Ordføreren for forslagsstillerne (Poul Schlüter): Jeg skal herved for folketinget fremsætte og motivere *forslag til folketingsbeslutning om oprettelse af et kontaktorgan mellem regeringen og arbejdsmarkedets parter.*

Kontaktorganets opgave skal være at foretage drøftelse af indkomst- og omkostningspolitiske spørgsmål, således at man når frem til en bedre koordination af de midler, der kan anvendes med det sigte at bekæmpe stigninger i omkostningsniveauet, som er skadelige både for den samlede samfundsøkonomi og for den enkelte borgers økonomi. Hvis sådanne bestræbelser skal kunne lykkes, er det en afgørende forudsætning, at der etableres større harmoni og sammenhæng mellem de led i den økonomiske politik, der tilrettelægges af regering og folketing, og den omkostningsudvikling, som finder sted i erhvervslivet. Hvis en effektiv samarbejdning skal opnås, vil det ikke være tilstrækkeligt, at regeringen og arbejdsmarkedets parter mødes ved enkelte lejligheder og umiddelbart før nye overenskomstforhandlinger, hvor der i reglen foreligger akutte problemer og en hektisk atmosfære. Opgaven lykkes lettere, hvis der, som forslaget går ud på, etableres et permanent mødeforum for parterne, hvor et langsigtet samvirke kan udfolde sig.

Det har været et mangeårigt problem i dansk økonomi, at arbejdspladsernes omkostningsniveau har været genstand for en kraftigere stigning end den, der har givet sig udtryk i lønningernes købekraft. Det vil være en fordel for alle, hvis man gennem en koordineret indsats fra regeringens og fra arbejdsmarkedets side kunne undgå den del af indkomststigningerne, der alene giver sig udtryk i højere priser og højere skatter, og som derved år for år forringer dansk erhvervslivs konkurrenceevne til skade for alle og til gavn for ingen.

Uden en nærmere kontakt og en bedre forståelse mellem parterne på arbejdsmarkedet og regering og folketing kommer vi ikke bort fra det traditionelle forløb, hvor der først bevilges for store stigninger i pengeindkomsterne og derefter gennemføres den evige begrænsning i pengenes købekraft

[Poul Schlüter.]

gennem højere priser og skatter, hvorefter lønmodtagerne står tilbage med en tvivlsom realindkomststigning og arbejdspladserne med et omkostningsniveau, der er steget væsentlig stærkere. Ikke mindst over for de nærmeste års opgaver vil det være af afgørende betydning for beskæftigelse og eksport at få brudt den gamle onde cirkel.

I det foreslåede kontaktorgan bør man ikke begrænse sig til at arbejde blot med de generelle linjer for indkomst- og omkostningsudviklingen. Det må også være på sin plads at drøfte sammenhængen mellem lønudviklingen på den ene side og skatte- og sociallovgivningen på den anden. Alle må se i øjnene, at hvis væksten i produktionen beslaglægges af lønstigninger, kan den samme vækst ikke bruges én gang til til fremskridt i form af forbedringer i den sociale lovgivning. Der er en direkte sammenhæng. Der er også områder, hvor det oplagt vil være fordelagtigst at skabe fremgang i realindkomsterne gennem ændringer i skattelovene eller i de sociale love. Det kan give en bedre social balance, det kan nås ofte uden at belaste virksomhedernes omkostningsniveau og konkurrenceevne.

Man kan godt tænke sig, at der gennem besindige forhandlinger mellem deltagerne i kontaktorganet kan nås frem til en forståelse for, at alle er bedre tjent med at give afkald på en ellers planlagt lønfremgang mod til gengæld at få sikkerhed for, at skatterne nedsættes, eller at de i hvert fald ikke vil stige. Men uden snæver kontakt mellem regering og arbejdsmarked er der næppe håb om, at denne mulighed for alvor kan blive forsøgt.

Lavtlønsproblemet har vi gang på gang konstateret ikke lod sig løse effektivt gennem lavtlønstillæg i arbejdsmarkedets overenskomster. Lavtlønstillæggene inspirerer altid til en lønglidning for de andre grupper med det klassiske resultat, at de samlede indkomststigninger bliver for store, så regering og folketing igen må udfolde opfindsomhed for at begrænse forbrugsmulighederne. En varig og holdbar løsning af lavtlønsproblemet, der jo også gør sig gældende for andre grupper end lønmodtagerne, kan man bidrage til gennem et arbejde i kontaktorganet.

Også spørgsmålet om hurtigere at nå frem

til lige løn for ligeartet arbejde vil man kunne inddrage i kontaktorganets overvejelser.

Kontaktorganet skal naturligvis ikke beskæftige sig med detaljer inden for selve overenskomsterne. Organet skal heller ikke tillægges nogen egentlig kompetence. De forhandlingsresultater, der kan opnås, må forelægges for de kompetente forsamlinger til afgørelse, og arbejdsmarkedets aftalefrihed bliver således ikke berørt. Kontaktorganet skal opfattes som et tilbud til arbejdsmarkedets parter om sammen med regeringen og folketinget at skabe den koordination, som vi på varigt grundlag har brug for.

Formanden: Eksemplarer af det nu fremsatte forslag til folketingsbeslutning vil blive omdelt.

Den første sag på dagsordenen var:

Spørgsmål om meddelelse af orlov til folketingsmand Holst.

Formanden: Dersom ingen gør indsigelse, vil jeg betragte det som vedtaget, at den ønskede orlov meddeles fra og med den 20. november d. å. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Spørgsmål om indkaldelse af stedfortræderen for folketingsmand Holst.

Formanden: Dersom ingen gør indsigelse, vil jeg betragte det som vedtaget, at stedfortræderen indkaldes. (Ophold). Det er vedtaget. Stedfortræderen vil herefter blive indkaldt som midlertidigt medlem af folketinget fra og med den 20. november d. å.

Den næste sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om indfødsrets meddelelse.

(Anden behandling af lovforslaget (nr. 5) findes i tidenden sp. 497).

Der var ikke stillet ændringsforslag.